

מלחמה - אתחלתא דנאולה (מילה יזעב)

מלחמה שלום

תיבה אחר תיבה בסוד אחדות הבריא

אגוז

הקליפה הרביעית בחינת שלום

ויש את הקליפה הרביעית, 'הדבוקה באוכל ונאכל עם האוכל', והיא בחינת שלום. שלום בין הקליפה לאוכל.

ונודע שהקליפה הנאכלת עם האוכל, היא קליפת נגה. ובקומת האדם היא הנפש הבהמית. שמחד היא אויב של הנפש האלוקית; הנפש האלוקית רוצה רוחניות ואלוקות, והנפש הבהמית מתנגדת ורוצה בהמיות, חומריות. ועליה בעיקר נאמר (משלי ז, ז) בְּרָצוֹת ה' דָּרְכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ. וכפי שביאר הגר"א (שם), וז"ל, גַּם אוֹיְבָיו - הן המקרים, וגם הנפש הבהמית, כמ"ש בזה"ק (פרשת שלח) וכו', עכ"ל.

וכאשר האדם מגביר את הנה"א על הנה"ב, הרי הוא זוכה שאף הניצוצות שנפלו בג' קליפות הטמאות - שנעשו לו לאויבים - משלמים ועושים שלום עמו. כמ"ש בדגל מחנה אפרים (בחוקתי ד"ה זה עוד יש לפרש והשיג), וז"ל, ששמעתי מן אא"ז (הבעש"ט) זללה"ה, על הפסוק (משלי ז, ז) בְּרָצוֹת ה' דָּרְכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ, ודקדק היה ראוי לומר 'אויבים' סתם, ואמאי דקדק לומר אוֹיְבָיו. ואמר הוא ז"ל, כי יש שני מיני בחינת אויבים, יש שהם שונאי ישראל בכלל ויש שעבד מחמת חטאיו, וכשמתקן דרכיו ומברר הניצוצות שלו המפוזרים בין הקליפות מחמת חטאיו, אז הקליפות יהיו בטלים מאליו. וזהו בְּרָצוֹת ה' דָּרְכֵי אִישׁ, היינו כשמתקן דרכיו יחזור בתשובה, גם ישלים אתו בתכלית השלמת שהם ניצוצין שלו, ואז נעשה שלום גמור, עכ"ל.

תיבת 'אגוז' מופיע פעם אחת בתנ"ך בשיר השירים (ו, יא), אֶל גִּנַּת אֶגְזוֹ יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת בָּאֵבִי הַנֶּחֱלַל לְרֵאוֹת הַפָּרֶחֶה הַגָּפֶן הַנִּצְוֹ הָרִמָּנִים.

ד' קליפות באגוז

וביאר האור החיים (ויקרא יב, ג) שיש באגוז ד' קליפות, וז"ל, ותמצא שבאגוז ד' קליפות: א. היא קליפה המרה המתיבשת ונופלת. ב. קליפה הקשה. ג. אותה המפרדת בין חלקי האוכל. ד. הדבוקה באוכל, ונאכלת עם האוכל לצד שדבוקה בו, עכ"ל.¹

וניתן לומר שהקליפה הראשונה ה'מתיבשת ונופלת' בקלות, היא בבחינת דברי הגמרא (ב"ק יז ע"א), שכל העוסק בתורה ובגמ"ח², אויביו נופלים לפניו (חללים). כלומר שנופלים בקלות, כקליפת אגוז זו.

מקום שבו נמצאת המלחמה בקליפה השנייה והשלישית

אולם הקליפה השנייה היא ה'קליפה הקשה', ובה נמצא עיקר המלחמה. שהדרך להילחם ולשבור קליפה זו, הוא על ידי אבן. כמ"ש חז"ל (שהש"ר פרשה ו) אֶל גִּנַּת אֶגְזוֹ יִרְדְּתִי, מה אגוז זה האבן שוברו וכו'.

ועוד בקליפה השלישית המפרדת בין חלקי האוכל, גם שם נמצא שורש למלחמה, בחינת פרוד - הפרדה. וביתר דקות; יש פרוד בין שונאים, ויש פרוד בין אוהבים. ופרוד בין אוכל לאוכל, שהם שני דברים שבמהותם שווים זה לזה, זהו כפרוד בין 'אוהבים', והבן.

^א ומרמזו בלשון הפסוק (בראשית אב) תהו נָבְהוּ נִחְשָׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם, כמו שפירש האדרת אליהו (שם), וז"ל, נִחְשָׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם. דמיון האגוז. תהו. הוא קליפתו הירוקה החצונה. נָבְהוּ. הוא קליפתו הקשה כאבן כמ"ש אבנים מפולמות. נִחְשָׁךְ. הוא קליפה הדקה המקפת האוכל. תְהוֹם. הוא חלל דאגוזא, עכ"ל.

^ב והמשך דבריו (שם), ובחינת קליפה זו אינה כל כך מאוסה אלא בהפרדה מהאוכל, ובמצות המילה מפרידים מהאדם ג' בחינות הקליפה, הערלה היא כנגד בחינה הרמוזה בקליפה החצונה של אגוז, פריעה כנגד קליפת אגוז המשתברת. מציצה היא כנגד קליפה שמפרדת בין חלקי האוכל וצריך לשולפה מבין האוכל, ועדיין נשארת בו בחינה הרמוזה בקליפה הדבוקה, והוא מה שאמרו ז"ל (זהר לב עה ב) כי האדם עד תשלוש י"ג שנה הוא בבחינת שני ערלה כי ה' הגביל לאילנות שלש שנים ערלים והאדם עץ השדה שלש עשרה ואור ל"ד יהיה כל פריו קודש הלולים, עכ"ל. ומצאנו עוד בחינה שאגוז מתחלק לארבע, בפסיקתא זוטרתא (שיר השירים ו, יא), וז"ל, ומה אגוז עשוי ד' מגרות, כך היו (נעשו) ישראל נחלקין לד' פינות העולם, עכ"ל. וע"ע בשפתי כהן (בראשית פרשת ויגש). ועוד כתב בתולדות יעקב יוסף (במדבר, פרשת בהעלותך) שגם האוכל בתוך האגוז מחולק לד' חלקים שהם כנגד אותיות שם הוי"ה ב"ה, וז"ל, וז"ש (שה"ש ו, יא) אֶל גִּנַּת אֶגְזוֹ יִרְדְּתִי, והוא סוד הקליפה הפנימית שבאגוז, המפסיק המאכל שנחלק לד' חלקים נגד ד' אותיות השם, כמבואר בכתבי האר"י זלה"ה יעו"ש, עכ"ל.

^ג מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן הוספה ב לנוסחא א פרק ז, וז"ל, ואין אילן אגוז אלא בעלי תורה דכתי' אֶל גִּנַּת אֶגְזוֹ יִרְדְּתִי וגו', עכ"ל.

^ד ובדקות גם בגמ"ח יש כמה דרגות שהם כנגד קליפות האגוז, כלשון המדרש (פסיקתא זוטרתא, שיר השירים ו, יא), וז"ל, ומה האגוז יש בו ג' מינין, יש בהם נפרכין בנחת, ויש בהם בינוניים, ויש מהן קשין לישבר. כך יש בישראל נוחין לתת צדקה, ויש מהן שצריך הגבאי לתבוע מהן, ויש מהן קשים שאינם רוצים לתת צדקה לעניים, עכ"ל.

^ה ועין מאור עינים (שמות, פרשת וארא), וז"ל והנה כשהיו ישראל במצרים ה' הדעת בגלות כי קליפה קדמה לפירי כי הדעת היה מכוסה בקליפות כמו קליפת האגוז כמו שאמר הכתוב (שיר השירים ו, יא) אל גינת אגוז ירדתי שהוא על גלות מצרים ובאגוז יש קליפה חיצונה היותר קשה ומכסה את האוכל ותחת' קליפות דקות זה על זה ובגלות מצרים נשברה קליפה הקשה כדי שיוכלו לראות האוכל הגם שנשארו עדיין קליפות הדקות עד שיבא משיחנו ב"ב שיתגלה הפנימיות לגמרי, עכ"ל, עיי"ש.

^ו עיין אור החיים (ויקרא יז, י), וז"ל, ונפש הבהמה היא ממדריגה התחתונה אשר יתחס מקומה אל קליפת נוגה, עכ"ל.

^ז ועיין בתניא בפרקים הראשונים באריכות.

^ח וזה בבחינת 'התהפכא' כמו שביאר התניא (פרק י').